

YÖNETİM

KURAM VE TEKNİKLER

Editörler
Doç.Dr.Nazım KARTAL
Dr.Öğr.Üyesi Konur Alp DEMİR

ORION

YÖNETİM
KURAM VE TEKNİKLER

Editörler

Doç. Dr. Nazım KARTAL
Dr. Öğr. Üyesi K. Murat DEMİR

ORION
KİTAPevi

Orion Kitabevi

ISBN: 978-605-9524-41-4

© Orion Kitabevi, 2018-Ankara

Yönetim: Kuram ve Teknikler

Yazar: Doç. Dr. Nazım KARTAL- Dr. Öğr. Üyesi Konur Alp DEMİR

Baskı

Salamat Basım Yayın Ambalaj Sanayi Ltd.Şti

Zübeyda Hanım Mah. Sebze Bahçeleri Cad. Arpacıoğlu İşhanı,

No: 95/1 İskitler-Altındağ/ ANKARA

Tel: 0312 341 10 20

Orion Kitabevi

Selanik Cad. No: 72 06640 Kızılay / ANKARA

Tel: 0 312 417 78 35

Faks: 0 312 425 06 82

www.orionkitabevi.com.tr - orion@orionkitabevi.com.tr

İÇİNDEKİLER

Önsöz	11
-------------	----

BİRİNCİ KISIM

YÖNETİM BİLİMİ VE GELENEKSEL DÖNEMDE YÖNETİM

1. BÖLÜM: YÖNETİM BİLİMİ	15
I. GİRİŞ	15
II. YÖNETİM VE ÖTESİ.....	16
III. YÖNETİM BİLİMİ	21
IV. KAMU YÖNETİMİ VE ÖZEL YÖNETİM AYRIMI.....	22
V. YÖNETİMİN FONKSİYONLARI	23
VI. YÖNETİCİLİK VE YÖNETİCİ.....	26
VII. YÖNETİMDE EMİR.....	28
VIII. YÖNETİM BİLİMİNİN PAYDAŞLARI	29
IX. SONUÇ.....	31

2. BÖLÜM: GELENEKSEL DÖNEMDE YÖNETİM.....	33
I. GİRİŞ.....	33
II. SANAYİ DEVRİMİ ÖNCESİ İŞ YÖNETİMİ.....	33
III. SANAYİ DEVRİMİ ÖNCESİ KAMU YÖNETİMİ.....	36
IV. KUTSAL KİTAPLARDA YÖNETİM	37
V. KLASİK ESERLERDE YÖNETİM.....	40
VI. SİYASETNAMELER	43
VII. NASİHATNAMELER.....	45
VIII. KÜLTÜREL UNSURLARDA YÖNETİM.....	46
IX. BÜYÜK LİDERLERİN ÖRNEKLİĞİNDE YÖNETİM.....	47
X. SONUÇ.....	48

İKİNCİ KISIM

KLASİK YÖNETİM TEORİLERİ

3. BÖLÜM: BİLİMSEL YÖNETİM YAKLAŞIMI.....	51
I. FREDERİCK WINSLOW TAYLOR.....	51
II. FRANK BUNKER GİLBRETH VE LİLLIAN MOLLER GİLBRETH.....	64
4. BÖLÜM: HENRİ FAYOL: YÖNETİME SÜREÇ VE İLKELER SETİ OLARAK BAKIŞ	67
I. BİR SÜREÇ OLARAK YÖNETİM	67
II. HENRİ FAYOL VE YÖNETİMİN 14 İLKESİ.....	75

5. BÖLÜM: MAX WEBER VE BÜROKRATİK

YÖNETİM YAKLAŞIMI	87
I. BÜROKRASİ.....	87
II. TARİHSEL GELİŞİM	88
III. MAX WEBER VE BÜROKRATİK YÖNETİM KURAMI	91
IV. BÜROKRASİNİN OLUMSUZLUKLARI VE BU OLUMSUZLUKLARIN GİDERİLMESİ	102

**ÜÇÜNCÜ KISIM
NEO-KLASİK YÖNETİM TEORİLERİ**

6. BÖLÜM: İNSAN İLİŞKİLERİ YAKLAŞIMI:

ELTON MAYO VE HAWTHORNE ARAŞTIRMALARI	109
I. GİRİŞ	109
II. HAWTHORNE DENEYLERİ NEDİR? NEYİ HEDEFLEMekte DİR?	109
III. HAWTHORNE DENEYLERİNİN SONUÇ VE ETKİLERİ	113
IV. İNSAN İLİŞKİLERİ YAKLAŞIMI	115

7. BÖLÜM: ABRAHAM MASLOW'UN İHTİYAÇLAR

HİYERARŞİSİ KURAMI	117
I. ANLAMAK	117
II. MOTİVASYON (GÜDÜLEME) VE MOTİVASYON KURAMLARI.....	119
III. ABRAHAM MASLOW'UN İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ TEORİSİ	126

8. BÖLÜM: HERBERT SIMON VE DAVRANIŞSAL

YAKLAŞIM	133
I. GİRİŞ	133
II. İNSAN VE RASYONELLİK	135
III. GELENEKSEL YAKLAŞIM VE DEĞİŞEN PARADIGMA	137
IV. HERBERT SIMON VE DAVRANIŞSAL YAKLAŞIM.....	140
V. SONUÇ.....	142

9. BÖLÜM: CHESTER IRWING BARNARD..... 145

I. GİRİŞ.....	145
II. YÖNETİCİNİN İŞLEVLERİ	147
III. SİSTEM YAKLAŞIMI.....	148
IV. İŞBİRLİĞİ KURAMI.....	150
V. YETKİNİN KAYNAĞI.....	151
VI. YÖNETSEL İLETİŞİM.....	152
VII. TEŞVİKLER.....	153
VIII. DEĞERLENDİRME.....	155

10. BÖLÜM: CHRİS ARGYRİS VE OLGUNLAŞMA	
KURAMI	157
I. GİRİŞ	157
II. CHRİS ARGYRİS VE OLGUNLAŞMA KURAMI.....	157
III. SONUÇ	162

DÖRDÜNCÜ KISIM
MODERN VE POST-MODERN YÖNETİM
KURAM VE TEKNİKLERİ

11. BÖLÜM: SİSTEM YAKLAŞIMI	165
I. GİRİŞ.....	165
II. TANIM VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE	166
III. SİSTEM TÜRLERİ	170
IV. SİSTEM YAKLAŞIMININ ANLAMI	172
V. SİSTEM YAKLAŞIMINDA KAVRAMLAR	174
VI. SİSTEM YAKLAŞIMININ YÖNETİMDEKİ YERİ.....	179
VII. AÇIK SİSTEM OLARAK ÖRGÜTLER	183
VIII. YÖNETİMDE SİSTEM YAKLAŞIMININ FAYDALARI VE GETİRDİĞİ YENİLİKLER	187
IX. YÖNETİMDE SİSTEM YAKLAŞIMINA YÖNELTİLEN ELEŞTİRİLER	189
X. ÖZET	189
12. BÖLÜM: DURUMSALLIK YAKLAŞIMI	191
I. GİRİŞ.....	191
II. KAVRAMSAL VE TARİHSEL SÜREÇ	191
III. ÖRGÜT VE ÇEVRE.....	194
IV. ÖRGÜT VE TEKNOLOJİ	200
V. MATRİKS ÖRGÜT YAPILARI	204
VI. DURUMSAL LİDERLİK	206
VII. DEĞERLENDİRME	208
13. BÖLÜM: TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ	211
I. KALİTE KAVRAMI	211
II. TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ KAVRAMI	212
III. TOPLAM KALİTE YÖNETİMİNİN ÖNCÜLERİ	213
IV. TOPLAM KALİTE YÖNETİMİNİN BAŞLICA İLKELERİ	220
V. TOPLAM KALİTENİN BOYUTLARI VE AŞAMALARI	225
VI. TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ SİSTEMLERİNDE ÖLÇÜM VE DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ	229

14. BÖLÜM: AMAÇLARA GÖRE YÖNETİM.....	235
I. GİRİŞ.....	235
II. KAVRAM VE TANIM.....	235
III. AMAÇLARA GÖRE YÖNETİMİN AŞAMALARI.....	238
IV. BİR PERFORMANS DEĞERLENDİRME SİSTEMİ OLARAK AMAÇLARA GÖRE YÖNETİM.....	242
V. DEĞERLENDİRME.....	245
15. BÖLÜM: STRATEJİK YÖNETİM VE STRATEJİK PLANLAMA	247
I. GİRİŞ.....	247
II. STRATEJİ VE STRATEJİK YÖNETİM.....	247
III. STRATEJİK PLANLAMA	250
IV. TÜRK KAMU YÖNETİMİNDE STRATEJİK PLANLAMA.....	258
16. BÖLÜM: WILLIAM OUCHİ ve “Z” KURAMI	261
I. “Z” KURAMI.....	261
II. AMERİKAN VE JAPON KÜLTÜRÜ ARASINDAKİ FARKLAR	262
III. “Z” TİPİ ORGANİZASYONLARIN ÖZELLİKLERİ.....	262
IV. “Z” TİPİNE GEÇİŞ AŞAMALARI	264
17. BÖLÜM: ÖĞRENEN ÖRGÜTLER	267
I. GİRİŞ	267
II. ÖĞRENME KAVRAMI	268
III. BİREYSEL, TAKIM HALİNDE VE ÖRGÜTSEL ÖĞRENME.....	270
IV. ÖRGÜTSEL ÖĞRENME TÜRLERİ	275
V. ÖĞRENEN ÖRGÜT	278
VI. ÖĞRENEN ÖRGÜTÜN GELİŞİM AŞAMALARI	287
VII. ÖĞRENEN ÖRGÜT DİSİPLİNLERİ.....	290
VIII. ÖĞRENEN ÖRGÜTÜN ÖNÜNDEKİ ENGELLER	293
IX. SONUÇ	294
18. BÖLÜM: PERFORMANS YÖNETİMİ.....	297
I. GİRİŞ	297
II. PERFORMANS YÖNETİMİ VE PERFORMANS DEĞERLENDİRME	298
III. SONUÇ	310
19. BÖLÜM: KAOS KURAMI VE YÖNETİM	313
I. GİRİŞ	313
II. KAOS KURAMI.....	313
III. KAOS KURAMI VE YÖNETİM.....	316
IV. SONUÇ.....	319

20. BÖLÜM: VATANDAŞ ODAKLI YÖNETİM	323
I. GİRİŞ	323
II. VATANDAŞ ODAKLI YÖNETİM	327
III. VATANDAŞ ODAKLI YÖNETİMİN BAZI ÜLKELERDEKİ YANSIMALARI	331
IV. TÜRKİYE'DE VATANDAŞ ODAKLI YÖNETİM ANLAYIŞI	333
21. BÖLÜM: BENCHMARKİNG (KIYASLAMA)	335
I. GİRİŞ	335
II. BENCHMARKİNG KAVRAMI	335
III. BENCHMARKİNG KAVRAMININ TARİHSEL GELİŞİMİ	338
IV. BENCHMARKİNGİN PRENSİPLERİ VE ÖZELLİKLERİ	342
V. BENCHMARKİNGİN FAYDALARI	343
VI. BENCHMARKİNGİN TEMEL İLKELERİ	345
VII. BENCHMARKİNGİN KISITLILIKLARI	345
VIII. BENCHMARKİNG TÜRLERİ	348
IX. BENCHMARKİNG SÜRECİ	354
X. SONUÇ	356
22 BÖLÜM: PERSONEL GÜÇLENDİRME (EMPOWERMENT)	359
I. PERSONEL GÜÇLENDİRME (EMPOWERMENT)	359
II. PERSONEL GÜÇLENDİRMEİN TEMEL UNSURLARI	361
III. PERSONEL GÜÇLENDİRMEİN BOYUTLARI	362
IV. PERSONEL GÜÇLENDİRMEİN BENZER KAVRAMLARLA İLİŞKİSİ	364
23 BÖLÜM: ÖRGÜTSEL KÜÇÜLME (DOWNSİZİNG)	367
I. GİRİŞ	367
II. ÖRGÜTSEL KÜÇÜLMEİN NEDENLERİ VE ETKİLERİ	369
III. ÖRGÜTSEL DEĞİŞİM VE KÜÇÜLME	373
IV. ÖRGÜTSEL KÜÇÜLMEİN NEDENLERİ	374
V. ÖRGÜTSEL KÜÇÜLMEİN YAPISI	374
VI. ÖRGÜTSEL KÜÇÜLMEDE BAŞARI KOŞULLARI	375
VII. ÖRGÜTSEL KÜÇÜLMEYE FARKLI BAKIŞ AÇILARI	376
VIII. ÖRGÜTSEL KÜÇÜLME YAKLAŞIMLARI	377
IX. SONUÇ	378
24. BÖLÜM: LİBERAL BÜROKRASİ KURAMI	381
I. LİBERALİZMİN TEMEL İLKELERİ	381
II. JOHN STUART MİLL'İN BÜROKRASİ ÜZERİNE DÜŞÜNCELERİ	382
III. LUDWİNG VON MİSES'İN BÜROKRASİ ÜZERİNE DÜŞÜNCELERİ	384
IV. SONUÇ	387

10÷Nazım Kartal - Konur Alp Demir

25.BÖLÜM: BÜROKRASİNİN MARKSİST ANALİZİ	389
I. GİRİŞ: BİR ÖN DEĞERLENDİRME	389
II. KAVRAMSAL ÇERÇEVE: BÜROKRASI	390
III. MARKSİST KURAMDA BÜROKRASI	393
IV. MARKSİST BÜROKRASI DÜŞÜNCESİNİN PRATİK SERÜVENİ.....	419
26. BÖLÜM: BÜROKRATİK ELİTİZM	423
I. ELİTİZM KAVRAMSAL ÇATI.....	423
II. BÜROKRATİK ELİTİZM.....	425
III. ELİTİST BÜROKRASI TEORİSİ ÜZERİNE BAZI GÖRÜŞLER	427
IV. BÜROKRATİK ELİTİZMİN GÜÇ KAYNAKLARI	429
V. TÜRKİYE'DE BÜROKRATİK ELİTİZM	430
27. BÖLÜM: ROBERT MICHELS VE OLİGARŞİNİN TUNÇ KANUNU	433
28. BÖLÜM: PARKİNSON KANUNU: İDARENİN HİCVİ.....	437
I. GİRİŞ: YÖNETİM VE MİZAH.....	437
II. PARKİNSON KANUNLARI.....	439
III. ÖRGÜTSEL İNME (FELÇ HALİ) VE BELİRTİLERİ	449
IV. SONUÇ YERİNE	449